Lieta Nr. 425232065
(A1562-07/17)

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2007. gada 08. augustā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis V. Poķis,

piedaloties pieteicējam zemnieku saimniecības „Upeskrasts" pilnvarotajam pārstāvim *A.L.* un atbildētājas - Ciblas novada domes pilnvarotajai pārstāvei Kristīnei Nikolajevai,
atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu pēc Z/s „Upeskrasts" pieteikuma par Ciblas novada domes 2006gada 21septembra lēmuma Nr.3-8/169 atcelšanu, pienākumu uzdošanu izdot noteikta satura izziņu un personiskā, morālā kaitējuma Ls 5378 apmērā atlīdzināšanu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] 2006. gada 11. janvārī z/s „Upeskrasts" (turpmāk – pieteicējs) īpašnieks *P.T.* lūdza Ciblas novada domei (turpmāk – atbildētājs) izdot izziņu par zemesgabala */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* un zemesgabala */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* apstrādāšu, iesniegšanai Valsts ieņēmumu dienestā akcīzes nodokļa par iegādāto dīzeļdegvielu atmaksāšanai, saskaņā ar Ministru kabineta 2004. gada 6. aprīļa noteikumiem Nr. 247 „Kārtība, kādā lauksaimniecības produkcijas ražotājiem atmaksājams akcīzes nodoklis par dīzeļdegvielu" 3. punktu.

[2] 2006. gada 24. janvārī atbildētājs pieņēma lēmumu Nr. 3-8/14, ar kuru atteica izdod pieprasīto izziņu.

[2.1] Atbildētājs sava lēmuma pamatojumā norādījis, ka ņemot vērā faktu, ka līgums par zemes nomu starp pieteicēju un zemes gabala īpašnieku attiecībā uz zemes vienību */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* noslēgts 2006. gada 11. janvārī, tādejādi ir pamats uzskatīt, ka zemes apstrāde 2005. gadā nav notikusi. Savukārt nomas līgums par zemes vienību */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* starp pieteicēju un zemes gabala īpašnieku noslēgts tikai 2005. gada 29. decembrī, un laika posmā no 29.12.2005 – 31.12.2005 zemes apstrāde faktiski nav iespējama.

[2.1] Atbildētājs lēmumā norāda, ka zemes noma slīgumos ir svarīgs nevis nomas līguma sastādīšanas laiks, bet diena, kad līgums saskaņā ar normatīvo aktu prasībām ir abpusēji parakstīts.

[3] 2006. gada 27. februārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums. Pieteicējs savā pieteikumā tiesai norāda, ka lēmums – atteikums izsniegt izziņu - ir atceļams un no atbildētāja ir piedzenams

personiskais un morālais kaitējums Ls 5378 apmērā , pamatojoties uz šādiem argumentiem:

[3.1] Pieteicējs noslēdza nomas līgumu ar zemes gabala */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* īpašnieku 2005. gada 20. aprīlī un uzsāka zemes gabala apstrādi.

[3.2] Pieteicējs noslēdza nomas līgumu ar zemes gabala */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* īpašnieku 2005. gada 23. martā un uzsāka zemes gabala apstrādi.

[3.3] Zemes gabalu apstrādē tika patērēts liels daudzums dīzeļdegvielas, un saskaņā ar 2004. gada 6. aprīļa noteikumiem Nr. 247 „Kārtība, kādā lauksaimniecības produkcijas ražotājiem atmaksājams akcīzes nodoklis par dīzeļdegvielu", pieteicējam kā lauksaimniecības produkcijas ražotājam ir tiesības saņemt patērētās dīzeļdegvielas atmaksu.

[3.3] Nomas līgumu apliecināšana pie Ciblas novada Pagasttiesas priekšsēdētājas notika 2005. gada 29. decembrī un 2006. gada 11. janvarī, taču patiesā pušu griba tika izteikta 2005. gada pavasarī, slēdzot šos līgumus, tādejādi atbildētājs nepamatoti atteicies izsniegt izziņu.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2006. gada 01. marta lēmumu pieteikums atstāts bez virzības, uzliekot par pienākumu pievienot dokumentus, kas apliecina ārpustiesas izskatīšanas kārtību.

[5] 2006. gada 09. jūnijā pieteicējs iesniedza blakus sūdzību par tiesneša lēmumu. Pieteicējs norāda, ka nav saņēmis izziņu, bet administratīvo aktu, līdz ar to pirmstiesas kārtība ir ievērota.

[6] Ar 2006. gada 29. augusta Administratīvās apgabaltiesas lēmumu Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2006. gada 1. marta lēmums atstāts negrozīts, bet pieteicēja blakus sūdzība noraidīta.

[7] Pieteicējs 2006. gada 7. septembrī atkārtoti vērsās pie atbildētāja ar lūgumu izdot atbilstošu izziņu.

Atbildētājs 2006. gada 21. decembrī ar lēmumu Nr.3-8/169 atteica minēto lūguma apmierināšanu. Administratīvajā aktā secināts, ka līgums par zemes gabala */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* nomu noslēgts 2006. gada 11. janvārī, bet līgums par zemes gabala */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* nomu 2005. gada 29. decembrī, tas ir pēc 2005. gada lauksaimniecības apsaimniekošanas perioda beigām. Līdz ar to atbildētājam nav pamata izdot izziņu par šo zemju izmantošanu lauksaimnieciskās produkcijas ražošanā.

[8] 2007. gada 19. jūlijā Administratīvajā rajona tiesā tika saņemts *P.T.* un z/s „Upeskrasts" kopīgs lūgums par pieteicēja maiņu, norādot, ka ar atbildētāja lēmumu Nr. 3-8/169 faktiski ir aizskartas z/s „Upeskrasts" tiesības un intereses, nevis *P.T.*. Iesniegumā norādīts, ka iesniedzot pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā ir pieļauta kļūda, un to iesniedza *P.T.* kā vienīgais z/s „Upeskrasts" īpašnieks, nenorādot, ka to iesniedz z/s „Upeskrasts" vārdā.

[9] Ar Administratīvās rajona tiesas 2007. gada 1. augusta lēmumu tika nolemts, apmierināt lūgumu un aizstāt pieteicēju *P.T.* ar z/s „Upeskrasts".

[10] Tiesas sēdē pietiecēja pārstāvis pieteikumu uzturēja uz tajā norādīto argumentu pamata, bet atbildētāja pārstāvis pieteikumu neatzina, pamatojoties uz lēmumā norādītajiem motīviem.

Motīvu daļa

[11] Tiesa, iepazīstoties ar lietas materiāliem, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējot lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[12] Ar lietas materiāliem var konstatēt turpmāk norādītos faktiskos apstākļus:

[12.1] 2005. gada 29. decembrī pieteicējs ar zemes vienības */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* (kadastra numurs */dzēsts kadastra numurs/*) īpašnieku *A.C.* Ciblas novada Pagasttiesā parakstīja zemes nomas līgumu Nr. 7. Apliecinājumā norādīts, ka līgums ir parakstīts Ciblas novada pagasttiesas priekšsēdētājas A. Kozlovskas klātbūtnē 2005. gada 29. decembrī (*lietas 66. lapa*).

[12.2] 2006. gada 11. janvārī pieteicējs ar zemes vienības */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* (kadastra numurs */dzēsts kadastra numurs/*) īpašnieku *Ž.Ž.* Ciblas novada pagasttiesā parakstīja zemes nomas līgumu Nr. 10. Apliecinājumā norādīts, ka līgums ir parakstīts Ciblas novada Pagasttiesas priekšsēdētājas A. Kozlovskas klātbūtnē 2006. gada 11. janvārī (*lietas 67. lapa*).

[12.3] 2006. gada 11. janvārī pieteicējs iesniedza pieprasījumu atbildētājam par izziņas izsniegšanu par zemes lietošanu lauksaimniecības produkcijas ražošanai.

[12.4] 2006. gada 24. janvārī, izskatot pieteicēja 2006. gada 11. janvāra iesniegumu, atbildētājs izdeva izziņu Nr. 3-8/14, ar kuru konstatēja, ka zemes vienību */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* un */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* apsaimniekošana 2005. gadā pieteicējs nav veicis un nodokļu atmaksa pieteicējam nepienākas (*lietas 9., 10. lapa).*

[12.5] Pieteicējs 2006. gada 7. septembrī atkārtoti vērsās pie atbildētāja ar lūgumu izdot noteikta satura izziņu *(lietas 59. lapa)*.

[12.6] Atbildētājs 2006. gada 21. decembrī ar lēmumu Nr.3-8/169 atteica minēto lūgumu apmierināt (*lietas 56., 57. lapa*).

[13] Tiesa konstatē, ka lietā pastāv strīds par to, vai atbildētāja atteikums izsniegt izziņu, ka pieteicējs 2005. gadā ir izmantojis zemes vienības */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* un */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* lauksaimniecības produktu ražošanai, ir tiesisks.

[14] Saskaņā ar Ministru kabineta 2004. gada 6. aprīļa noteikumiem Nr. 247 „Kārtība, kādā lauksaimniecības produkcijas ražotājiem atmaksājams akcīzes nodoklis par dīzeļdegvielu" (turpmāk arī – MK noteikumi Nr. 247) (redakcija kas bija spēkā līdz 12.12.2006) 2. punktu, nodokli atmaksā par dīzeļdegvielu (gāzeļļu) lauksaimniecībā izmantotās zemes (arī kultivētu ganību

un pļavu) apstrādei pēc attiecīgajam laikposmam, kurā iegādāta degviela, likumā "Par akcīzes nodokli" (turpmāk – likums) noteiktās likmes.

Tā paša normatīvā akta 3. punkts nosaka, ka nodokli atmaksā lauksaimniecības produkcijas ražotājam:

3.1. kuram īpašumā vai pastāvīgā lietošanā ir piešķirta zeme, par kuras izmantošanu nav noslēgts nomas līgums;

3.2. kurš zemi nomā saskaņā ar attiecīgu līgumu.

[15] Pamatojoties uz iepriekš citētām normām, tiesa secina, ka nodokli par dīzeļdegvielas izmantošanu izmaksā, ja ir iestājušies turpmāk norādītie priekšnosacījumi:

1) zeme tiek izmantota lauksaimniecībai, arī kultivētu ganību un pļavu apstrādei;
2) zemes apstrāde ir notikusi normatīvajos aktos noteiktā periodā;
3) ir izmantota dīzeļdegviela un ir maksājumus apliecinoši dokumenti;
4) zeme ir īpašumā, pastāvīgā lietošanā vai iznomāta pamatojoties uz nomas līgumu.

[16] Ja ir iestājušies visi iepriekš minētie nosacījumi, tad saskaņā ar MK noteikumu Nr. 247 4. punktu, pašvaldība katru gadu līdz 10. janvārim iesniedz Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajā iestādē pašvaldības domes (padomes) priekšsēdētāja vai viņa pilnvarotas personas apliecinātu izziņu par visu lauksaimniecības produkcijas ražotāja īpašumā, pastāvīgā lietošanā vai nomā esošo (uz 1. janvāri) zemes platību, ja tā pārsniedz vienu hektāru.

[17] Pieteicējs savas tiesības saņemt izziņu pamato ar nomas līgumiem, norādot, ka pieteicējs zemi nomā no 2005. gada 20. aprīļa (zemes vienību */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/*) un no 2005. gada 23. marta (zemes vienību */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/*). Pieteicējs tiesas sēdē norādīja, ka līgumi bija noslēgti mutiski jau agrāk.

[18] Saskaņā ar Civillikuma 1533. pantu, līgums uzskatāms par galīgi noslēgtu tikai tad, kad starp līdzējiem notikusi pilnīga vienošanās par darījuma būtiskām sastāvdaļām (1470.p.), ar nolūku savstarpēji saistīties. Saskaņā ar Civillikuma 1431. pantu, akta parakstīšana uzskatām par piekrišanu šim aktam.

[19] Pieteicēja iesniegtie dokumenti, uz kura pamata pieteicējs lūdza sniegt izziņu liecina, ka zemes nomas līgumi ir parakstīti pēc lauksaimniecības perioda beigām. Līdz ar to atbildētājs pamatoti konstatējis, ka dotie līgumi neapstiprina faktu, ka nomas attiecības ir izveidotas 2005. gada martā –aprīlī.

[19.1] Saskaņā ar Civillikuma 2112. pantu nomas līgums var būt gan reāllīgums, gan konsensuāllīgums *(atkarībā no tā vai piešķir vai apsola)*.

Zemes nomas līgumu Nr.7 un Nr. 10 priekšmets ir „*Iznomātājs nodod un Nomnieks pieņem nomas lietošanā zemes gabalu”*. Līdz ar to līgums ir reāllīgums, proti, tas paredz zemes nodošanu lietošanā.

[19.2] Ņemot vērā, ka zemes nomas līgumi Nr. 7 un Nr. 10 ir parakstīti 2005. gada 29. decembrī un 2005. gada 11. janvārī, tad līgumu saturs liecina, ka zemes nodošana ir notikusi vienlaicīgi ar līgumu parakstīšanu.

[19.3] Līgumu 2.1. punktā ietvertā norāde par līguma spēkā stāšanos ar atpakaļ ejošu datumu ir pretrunā ar līguma 1.1. punktā ietverto līguma priekšmeta formulējumu. Ja līdzēji vēlējās tikai apstiprināt mutvārdu vienošanās esamību, tad līguma priekšmets bija nevis zemes gabalu nodošana nomā, bet šo attiecību apstiprināšana rakstveida formā.

[20] Pieteicējs ir norādījis atbildētājam un tiesai, ka likums neliedz nomas līgumu slēgt mutvārdos, līdz ar to atbildētājs nebija tiesīgs atteikt izsniegt izziņu.

[21] Līgums, kas noslēgts mutvārdu formā ir saistošs starp līdzējiem („džentelmeņu vienošanās"), tomēr attiecībās ar trešajām personām, šādas vienošanās esamība nav konstatējama, ja netiek iesniegti atbilstoši pierādījumi.

[22] Saskaņā ar APL 59. panta ceturto daļu, procesa dalībniekam ir pienākums iesniegt pierādījumus, kas ir viņa rīcībā, un paziņot iestādei par faktiem, kas viņam ir zināmi un konkrētajā lietā varētu būt būtiski.

Kā tas atzīts judikatūrā, *saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 150. panta trešo daļu pieteicējam atbilstoši savām iespējām jāpiedalās pierādījumu savākšanā.*

No minētās tiesību normas izriet, ka objektīvās izmeklēšanas princips nav tulkojams tādējādi, ka pieteicējam vispār nebūtu nekāda pienākuma piedalīties lietas patieso apstākļu noskaidrošanā. Gan juridiskajā literatūrā, gan tiesu praksē ir atzīts, ka gadījumā, ja pieteicēja rīcībā ir pierādījumi, kuriem ir vai varētu būt nozīme lietas izspriešanā, tam ir pienākums šos pierādījumus iesniegt. Tāds pats nosacījums attiecināms arī uz pierādījumiem, kas nav pieteicēja rīcībā, bet ko pieteicējs bez piepūles var sagādāt, īpaši, ja pārējiem administratīvā procesa dalībniekiem vai tiesai konkrēto pierādījumu savākšana prasītu lielāku resursu patēriņu kā pieteicējam. Tas, ka pieteicējam administratīvajā procesā arī ir jāuzņemas sava daļa pierādīšanas nastas, netiek uzskatīts par pretrunu ar objektīvās izmeklēšanas principu (sk. Tiesu prakses vispārinājums. Augstākā tiesa, 2005. gads „Objektīvās izmeklēšanas princips - interpretācija un piemērošana", 14. lpp http://www.at.gov.lv/index.php?a=21&v=lv)

Kā tas konstatēts līdzīgā gadījumā, kad Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2005. gada 1. novembrī pieņēma spriedumu lietā Nr. SKA-323 par priekšnodokļa atmaksu:

[13.2] .... Neskatoties uz to, ka Administratīvā procesa likums administratīvajā procesā nosaka objektīvās izmeklēšanas principu, arī pieteicējam atbilstoši savām iespējām ir jāpiedalās pierādījumu savākšanā. To paredz minētā likuma 150. panta trešā daļa.

[15] ... Tā, Administratīvo lietu departaments ir atzinis, ka tiesība atskaitīt priekšnodokli ir uzskatāma par nodokļu maksātāja priekšrocību, un tāpēc, to izmantojot, personai pašai jārūpējas, lai visi likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10. panta pirmās daļas 1. punktā paredzētie priekšnoteikumi būtu izpildīti, un tādējādi nodokļu maksātāja pienākums ir pierādīt savu

subjektīvo tiesību atskaitīt priekšnodokli (sk., piemēram, Administratīvo lietu departamenta spriedumu lietā SKA-440/2005 un SKA-213/2005).

Pamatojoties uz iepriekš teikto, tiesa secina, ka tā kā pieteicējs prasīja izziņu, kas ļautu viņam pretendēt uz akcīzes nodokļa atmaksu par izlietoto dīzeļdegvielu, tā uzskatāma par viņa priekšrocību. Līdz ar to pieteicēja pienākums bija pierādīt savu subjektīvo tiesību saņemt šādu izziņu, un iesniegt visus nepieciešamos pierādījumus. Saskaņā ar noteikumu Nr. 247 13. punktu, pašvaldība ir atbildīga par Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajai iestādei sniegto ziņu pareizību. Ja pašvaldība ir sniegusi nepareizas ziņas, tā sedz zaudējumus, kas radušies nodokļa nepareizas atmaksas dēļ.

[23] Pieteicējs bez zemes nomas līgumiem nav iesniedzis nevienu pierādījumu. Līdz ar to izziņa varēja tikt izdota tikai balstoties uz iesniegtajiem nomas līgumiem. Ņemot vērā, ka nomas līgumi nepaliecina mutiskas vienošanās pastāvēšanu un zemes faktisku nodošanu 2005. gada martā un/vai aprīlī, atbildētājs nevarēja izdot izziņu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 161. panta pirmo daļu, administratīvā procesa dalībnieka paskaidrojumi, kas satur ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņa prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi pārbaudīti un novērtēti pierādījumi. Līdz ar to pieteicēja paskaidrojumiem nav pilns pierādījumu spēks.

[24] Pieteicējs savā papildinājumā pieteikumam norāda, ka administratīvai rajona tiesai būtu jāvērtē arī Ciblas novada domes deputātu objektivitāte lēmuma pieņemšanā, norādot, ka APL 14.1 pants nosaka, ka amatpersona, par kuras objektivitāti var pastāvēt pamatotas šaubas, nepiedalās lēmuma pieņemšanā (*lietas 73., 74. lapa*).

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 37. panta pirmo daļu iestādi administratīvajā procesā nevar pārstāvēt persona, par kuras objektivitāti pastāv pamatotas šaubas. Iepazīstoties ar lietas materiāliem tiesa secina, ka lēmumu Nr.3-8/169 pieņēmusi Ciblas novada dome, un parakstījusi Ciblas novada domes priekšsēdētāja.

Pieteicējs savā pieteikumā nav norādījis, kuras amatpersonas un kā tieši pārkāpušas procesuālā taisnīguma principu. Kā jau iepriekš tiesa atzina, lēmums Nr. 3-8/169 pieņemts pamatojoties uz lietā esošiem faktiem un pierādījumiem, ir tiesisks un pamatots. Fakts, ka *P.T.* ir Ciblas novada domes deputāts un pēc pieteicēja pārstāvja viedokļa, – opozīcijas deputāts, nevar liecināt par objektivitātes trūkumu lēmumu pieņemšanā.

Pamatojoties uz iepriekš teikto, tiesa nekonstatē pamatotas šaubas, par amatpersonu objektivitāti pieņemot lēmumu Nr. 3-8/169, kas būtu par pamatu uzskatīt, ka lēmums ir prettiesisks.

[25] Pieteicējs pieteikumā lūdz atlīdzināt tam ar prettiesisko lēmumu nodarīto personisko un morālo kaitējuma Ls 5378 apmērā.

Saskaņā ar APL 92. pantu, ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

[26] Saskaņā ar „Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma” (turpmāk – Zaudējumu atlīdzināšanas likums) 7. pantu, mantiskais zaudējums šā likuma izpratnē ir katrs mantiski novērtējams pametums, kas cietušajam radies ar iestādes prettiesiska administratīvā akta vai prettiesiskas faktiskās rīcības dēļ. Kā tas atzīts juridiskajā literatūrā, zaudējumu atlīdzināšanai ir nepieciešami šādi priekšnosacījumi:

1) amatpersonas prettiesiskā rīcība,

2) amatpersonu vaina,

3) zaudējumu esamība un to konkrētais apmērs,

4) cēloniskais sakars starp prettiesisku rīcību un zaudējumiem (sk. Gredzena I. „Valsts atbildība un tās veidi. Zaudējumu atlīdzība administratīvajā procesā”//Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS, 2004, 60. lpp.)

Tiesa jau iepriekš konstatējusi, ka atbildētāja pieņemtais lēmums ir tiesisks, līdz ar to nevarēja radīt pieteicējam materiālu , personīgo un/vai morālo kaitējumu.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš teikto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. - 251. pantu, 255. panta pirmo daļu, tiesa

nosprieda:

noraidīt Z/s „Upeskrasts” pieteikumu par Ciblas novada domes 2006. gada 21. septembra lēmuma Nr. 3-8/169 atzīšanu par prettiesisku un atcelšanu, izziņas izdošanu un personiskā un morālā kaitējuma Ls 5378 apmērā atlīdzināšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnesis V.Poķis